

โครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมปศุสัตว์ ดำเนินการ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาการเกษตร เพื่อจัดตั้งเป็น “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาการเกษตรตามพระราชดำริ” โดยเน้น กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ ขยายพันธุ์สัตว์ จากนั้น กรมปศุสัตว์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการจัดหาพื้นที่ ไกลเคียงเพิ่มเติม เพื่อสนองพระราชดำริจนกระทั่งปี ๒๕๓๐ จึงใช้ชื่อว่า โครงการศูนย์พัฒนา ปศุสัตว์ตามพระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า ให้ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ตาม พระราชดำริ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เป็นศูนย์กลางในการผลิตพันธุ์สัตว์ต่างๆ ที่จำเป็นและเหมาะสมกับสภาพ พื้นที่ และส่งเสริมขยายพันธุ์สัตว์ไปยังโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ขาดแคลนรวมทั้งพิจารณาส่งเสริม พันธุ์สัตว์พันธุ์ดีให้กับราษฎรที่ยากจน ในเขตพื้นที่ต่างๆ ที่อยู่ไม่ไกลจากศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ เพื่อให้ราษฎรสามารถ เลี้ยงสัตว์ใช้เป็นอาหารโปรตีน อาจจะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยในการดำเนินโครงการฯ ดังกล่าวได้มีหน่วยงาน ราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ที่มีความหลากหลายเพื่อสนองพระราชดำริ อาทิ กิจกรรมปศุสัตว์ วิชาการเกษตร พัฒนาที่ดิน ชลประทาน ประมง เป็นต้น โดยงบประมาณการดำเนินงานจะมาจากสำนักงานกปร. ซึ่งเป็นงบประมาณสิ่งก่อสร้างอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน สำนักงานมูลนิธิชัย พัฒนา เป็นงบประมาณสนับสนุนที่จำเป็นเร่งด่วน งบประมาณจังหวัด และงบประมาณปกติของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวทางการดำเนินงาน

- ๓.๑ ยึดแนวพระราชดำริที่ได้พระราชทาน
- ๓.๒ เน้นการพัฒนา คัดเลือก และผลิตพันธุ์สัตว์ที่สามารถกระจายพันธุ์และส่งเสริมให้เลี้ยงได้ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ
- ๓.๓ เน้นการผลิตสูตรอาหารสัตว์ที่เป็นลักษณะเฉพาะในท้องถิ่น
- ๓.๔ การบูรณาการการบริหารจัดการโครงการฯ ระหว่างหน่วยงานราชการต่าง ๆ ให้ดำเนินงานอย่างเป็น ระบบ มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี ดำเนินการให้เป็นศูนย์พัฒนาการเกษตรสำหรับส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร เป็น ศูนย์กลางในการผลิตพันธุ์สัตว์ต่างๆ ขยายพันธุ์สัตว์ให้กับโรงเรียน และราษฎรที่ยากจนในเขตพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร และพื้นที่ไม่ไกลศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ เพื่อเป็นอาหารโปรตีน
๒. เพื่อเป็นสถานที่ฝึกอบรมและเผยแพร่ความรู้ด้านปศุสัตว์ให้แก่เกษตรกร สามารถนำความรู้ที่ได้รับไป ประกอบอาชีพตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๓. เพื่อสาธิตการเลี้ยงปศุสัตว์ร่วมกับการทำเกษตรแบบผสมผสาน ให้สามารถนำไปปฏิบัติพัฒนา อาชีพการเลี้ยงสัตว์แบบธุรกิจ
๔. เพื่อสาธิตการผลิตและการใช้แปลงหญ้า ให้บริการพันธุ์พืชอาหารสัตว์ให้แก่เกษตรกร

พื้นที่เป้าหมาย

๑. พื้นที่ดำเนินการ ได้แก่ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่โครงการฯ แบ่งออกเป็น

๑.๑ ที่ดินโครงการฯ เนื้อที่ประมาณ ๑๕๑ ไร่ ๓ งาน ๘๗ ตารางวา ตั้งอยู่ที่ หมู่ ๓ บ้านดิน ตำบลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย สำหรับ

- การผลิตพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ และศึกษาวิจัย ปรับปรุงพันธุ์สัตว์ที่เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่ และสภาพแวดล้อม ได้แก่ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง สุกร เป็ดเทศ เป็ดไข่ แพะ และแกะ เพื่อส่งเสริมเกษตรกร และโรงเรียนในพื้นที่เป้าหมาย

- เป็นพื้นที่เลี้ยงปศุสัตว์แบบผสมผสานร่วมกับการเกษตรด้านอื่น ๆ

- แปลงไม้ผลต่าง ๆ ได้แก่ ลิ้นจี่ ลำไย มะขาม อะโวคาโด มะคาเดเมีย มะม่วง พุทรา ฯลฯ

- แปลงพืชอาหารสัตว์ สาธิตการปลูกหญ้า ถั่วอาหารสัตว์พันธุ์ต่าง ๆ

- สระน้ำ เพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่ และการประมง

๑.๒ ที่ดินสาธารณะประโยชน์ เนื้อที่ประมาณ ๗๐๐ ไร่ สำหรับการเลี้ยงโคพันธุ์ชาร์โรเลส์

- พันธุ์สัตว์พระราชทาน เช่น ห่านหัวสิงโต, สุกรพันธุ์จินหัว, สุกรพันธุ์เหมยซานและลูกผสม, เป็ดอู่เหลียง, โคทาจิเมะ, แพะพันธุ์เบลค เบงคอล ฯลฯ

- พันธุ์สัตว์อื่น ๆ ของกรมปศุสัตว์ เช่น กวาง , นกกระเจอกเทศ, นกอีมู, อูฐ เพื่อเป็นการแสดงตัวอย่างพันธุ์สัตว์ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

- รongรับขยายการผลิตสัตว์

- แปลงปลูกยางพารา โดยกรมวิชาการเกษตร

- การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยกรมพัฒนาที่ดิน

- แปลงพืชอาหารสัตว์ เช่น หญ้า ข้าวโพด มันสำปะหลัง ฯลฯ

- กิจกรรมในด้านอื่น ๆ ของหน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

๒. การผลิตและการกระจายพันธุ์สัตว์

๒.๑ ส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่

- พื้นที่เป้าหมาย ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙ พื้นที่ในรัศมี ๒๐๐ กิโลเมตร รอบโครงการศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ฯ จำนวน ๗ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดเลย อุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู พิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ พื้นที่เฉพาะอื่น ๆ ที่มีความต้องการ

- ประชากรกลุ่มเป้าหมาย : โรงเรียน ตชด. สพฐ. และเกษตรกรยากจนในพื้นที่รัศมี ๒๐๐ กิโลเมตรรอบโครงการ และโรงเรียนในโครงการพระราชดำริอื่น ๆ

๒.๒ ส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ไก่วงง เป็ดเทศ ไก่พื้นเมือง และบ่อแก๊สชีวภาพ

- พื้นที่เป้าหมาย (ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ทุกอำเภอในพื้นที่จังหวัดเลย

- ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

- เกษตรกร

- ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน

- ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีปศุสัตว์ประจำตำบล

- วิสาหกิจชุมชน

- ยุวเกษตรกร

- พื้นที่ความมั่นคงตามแนวชายแดน